

18.5.2012

LASTEN JA NUORTEN KUNTA

Asioita huomioitavaksi kuntauudistuksessa, kuntajakoselvityksissä sekä kuntalain uudistamisessa

Millainen on lasten ja nuorten kannalta hyvä kunta?

- 1) lapsilla ja nuorilla on vaikutusmahdollisuuksia: päättäjät ottavat heidän mielipiteistään selvää, lasten ja nuorten mielipiteet otetaan vakavasti
- 2) lasten ja nuorten kokemukset huomioidaan palveluiden kehittämisessä, erityisesti niissä palveluissa joita lapset ja nuoret paljon käyttävät (hammashuolto, kouluterveydenhuolto, kirjasto, liikunta)
- 3) hyvän koulun ominaisuudet:
 - koulut ovat kohtuullisen kokoisia,
 - luokkakoot riittävän pieniä - tarvitaan enimmäiskoko ryhmäkoolle, erityisesti alakoulussa,
 - koulussa on tarjolla muitakin lapsille ja nuorille tärkeitä palveluita ja yhteysnuorisotyöhön toimii; joustavuus: esim. lääkkeiden antaminen koulussa. kouluterveydenhoitaja on läsnä koulussa
 - kunnat tekevät yhteistyötä laajojen koulutusvaihtoehtojen turvaamiseksi nuorille toisella asteella, lukio ja ammattioppilaitokset kohtuullisen etäisyyden päässä
- 4) Kunnan palvelut toimivat lasten, nuorten ja perheiden kannalta kokonaisuutena - elämänkaarimallin mukaisesti: johdetaan koulu, sosiaali- ja terveys sekä nuorisotyö ym lasten, nuorten ja perheiden palveluita yhdessä. Palveluita tuotetaan yhteistyössä järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa. Vapaaehtoistoimintaa tuetaan.
- 5) kunnassa on yhteisöllisyyttä ja kuntalaiset kokevat olevansa kunnan jäseniä
- 6) lapsille ja nuorille on monipuolisia ja edullisia harrastuksia ja vapaa-ajantoimintaa
- 7) kunta järjestää tukea perheille ajoissa ja ongelmia ehkäisten
- 8) Myönteinen asenne: kunnan palveluissa ollaan lapsille ja nuorille ystävällisiä
 - molemminpuolinen kunnioitus lasten, nuorten ja aikuisten välillä
 - nuoret otetaan tosissaan ja suhtaudutaan vakavasti
 - aikuisille paremmat vuorovaikutustaidot lasten ja nuorten kanssa
- 9) kunnassa on osaavia aikuisia eri palveluissa ja päättäjinä: osataan kohdata lapset ja nuoret, aikuiset ymmärtävät nuorten mahdollisuudet ja potentiaalin kunnan kannalta. Aikuiset tekevät keskenään yhteistyötä.

Tiivistelmä lapsiasiavaltuutetun nuorten neuvonantajien näkemyksistä siitä, millainen on hyvä kunta ja mitä tulisi huomioida kuntarakenteita kehitettäessä.

Kunnan tärkeimmät palvelut:

- koulu
- terveydenhoito
- joukkoliikenne
- järkevä yhdyskuntarakentaminen, mm. puistot
- harrastukset ja vapaa-ajan palvelut (nuorisotyö, liikunta)

Kotikunnan hyvät puolet:

- monipuoliset harrastusmahdollisuudet
- koulutusmahdollisuudet
- nuorekas elinympäristö ja ikärakenne

Kotikunnan kehittämisen tarpeet:

- joukkoliikenne sivukyliltä keskustaan
- opetuksen taso ja koulujen kunto
- terveydenhuolto ja erityisesti kouluterveydenhuolto
- kaupungin organisaation monimutkaisuus, hallinnon selkeyttäminen
- henkilökunnan ystävällisyys ja palvelualltius, opettajien motivaatio

Vaikuttamismahdollisuudet kotikunnassa:

- kunnassa voi vaikuttaa, jos itse aktiivinen, tosin pienemmässä ympäristössä esim. omassa koulussa vaikuttaminen voi olla helpompaa.
- vaikka kunnassa nuori voikin halutessaan vaikuttaa, joskus vaikuttaminen hankalaa päätöksentekijöiden asenteen ja työntekijäresurssien vuoksi
- verkottumalla ja yhdistysten kautta voi vaikuttaa

Ajatuksia kuntauudistuksesta:

- tarpeellinen, mutta väärällä tavalla tuotu esiin.
- palvelurakenne pitäisi säilyttää, erityisesti lähipalvelut tärkeitä
- lähidemokratian ja myös nuorten osallisuuden toteutuminen olisi taattava myös pinta-alaltaan isoissa kunnissa, vaikuttamisen kokemuksia tarvitaan useammille
- hallinnon tulisi olla selkeä: esim. siitä kuka päättää terveydenhuollosta, kuntayhtymissä on vaikea vaikuttaa
- palvelut ja palveluiden laatu taattava myös reuna-alueille
- lapset ja nuoret pitäisi ottaa paremmin mukaan uudistuksen valmisteluun
- kuntapäätäjien tulisi huomioida nuoret paremmin